

פניני הדר

הארות והערות, שנאמרו בשיעור הדר היומי, בביה"כ "אליהו הנביא", רוממה, ירושלים

דבר העורך

ביל גייטס

מעשה באברך אב למשפחה מרובת ילדים, שקושי הפרנסה היה לו למכשול, בעצת רבו הוא יצא לחפש עבודה, עינו צדה מודעה "אם אתה דובר אנגלית מוכשר, חברת "מיקרוסופט" מחפשת מנהל לסניף שאמור להיפתח בקרוב אם אתה מרגיש שאתה ראוי הצג מועמדותיך!" הוא החליט שהוא מתמודד, הוא בירר היכן תיערך ההתמודדות, התברר שזה יהיה במקום גדול, הוא הגיע וחשכו עיניו, חמש אלף איש באו להתמודד, לרגע אמר לעצמו אין לי מה לחפש כאן, אולם שכנע את עצמו שאין לו מה להפסיד אם ישאר, ואכן נשאר. "ביל גייטס" מלך המחשבים נכנס לאולם הגדוש, וביקש לדבר: שלום לכולם! כולכם מכינים שאני זקוק רק לאדם אחד, לשם כך אציב שלוש תנאים, ומי שיעמוד בהם יבחר. התנאי הראשון: צריך ניסיון בניהול! כיון שהמטרה לפתוח סניף עם מאתיים עובדים, ומי שאין לו ניסיון שיצא, אלפיים איש עזבו את האולם, ומידעניו עשה חשבון וגילה שניסיון גדול בניהול אין לו אבל בהיותו בחור פיקח על עשרים ילדים בחברת תהילים, והחליט להישאר. תנאי שני: צריך להכין בתוכנות מחשב, וינדוס וכיו"ב, עוד אלפיים איש עזבו את האולם, אולם מידעניו אמר לעצמו איני מבין במחשבים, אבל במסגרת הכולל כתבתי מאמר תורני במחשב, בתוכנת "וורד" שמתקנת במחשב על תוכנת וינדוס, אם כן יש לי זיקה למחשבים והחליט להישאר. תנאי שלישי: הכריז כיון שהסניף החדש על מאתיים עובדים, יפתח במדינת "יפן" אני זקוק למנהל דובר יפנית, האברך אמר לעצמו: יפנית! לא נתקלתי בשפה הזו, אומנם יש סיבה להישאר, כיון שיש דימיון רב בין יפנית לארמית! אלף איש האחרונים עזבו את האולם, ונשארו שני מתמודדים מידעניו ועוד אברך לשעבר.

ביל גייטס ניגש אליהם ואמר: מכיון שאני לא דובר יפנית, ואתם כן דוברים, תתחילו לדבר בינכם! האברך ניסה את מזלו וחשב לעצמו הרי לנשיא יפן קוראים "קזוטו", פנה למתמודד ואמר: לכה - הוזה דודי- הוזה לקראתו, כלה- הוזה, והמתמודד מולו ענה: פני- הוזה שבת- הוזה נקבלתו.... אשריכם לומדי הדר היומי שיש מה לענות לריבונו של עולם...

שאלת החודש

השעון שלא נשען

מעשה באדם המחמיר שלא לטלטל בשבת בערים הגדולות, הלה יצא עם אשתו לטייל בליל שבת, ולפתע נזכר שהשעון על ידי אשתו העשוי מזהב אמיתי, ענוד על ידה, הוא עצר וביקש מאשתו שתוריד את השעון מידה, והגה רעיון נפלא: הוא יניח את השעון בקופת צדקה של קופת העיר, וביום א' יבא לקחתה, אלא שכאשר הגיע למשרדי הקופה, הם בקשו ממנו להביא עדים, וטענתם בפיהם, כי יכול להיות שנתתם לצדקה והתחרטתם, שהרי הרבה שרשראות נמצאו בקופות, ואולי ראיתם אדם מניח, ובאתם וטענתם שזה שלכם.

א. האם חייבים לתת לו מחמת טענתו?

ב. במידה והוא לא יקבל בחזרה את השעון האם עולה לו למצות צדקה?

חוו דעתכם בנידון, בפקס: 02-5817174 / במייל: pninyhadaf@gmail.com

מסכת חגיגה

השאלה: אדם שמחמת כושה נכנס למקווה עם בגד ים, האם עלתה לו כטבילה ללא חציצה?

ה. דף כב. כפרה למזלזל בגדולי הדור.

נתבאר בגמ' שר' יהושע הושחרו שיניו מתעניתו, כפרה על שזלזל בדברי בית שמאי.

השאלה: אדם שזלזל בגדולי הדור והתחייב בתענית, האם רשאי לפדותם בממון?

ו. דף כג. מניעת אכילת "חומוס" בפסח.

נתבאר בגמ' ובמ"א (תנג) גזירת קטניות, וכל מקום שגזרו, לא גזרו אלא כדוגמת המעשה.

השאלה: האם יש מקור לאלו הנמנעים לאכול "חומוס" בפסח, כיון שאינו דומה לקטניות שבכלל הגזירה?

ז. דף כד. צירוף עיסות לחלה במקפיא.

נתבאר בגמ' לגבי מנחות הכלי מצרף את השיריים, וכן הדין בחיוב חלה.

השאלה: אשה שלשה בצק פחות משיעור ואחסנה במקפיא, ולמחרת לשה עוד בצק והניחה במקפיא האם מצטרפים?

א. דף יח. שימוש בחוה"מ בטלפון ללא צג.

נתבאר בגמ' חומרת וקדושת חול המועד, ובשו"ע (תקמה) נתבאר איסור איסור כתיבה בחוה"מ.

השאלה: יש לפניו טלפון ללא צג וטלפון עם צג, האם חייב להשתמש בטלפון ללא צג בחול המועד?

ב. דף יט. כלי שנמצא במקווה לטבילת כלים.

נתבאר בגמ' לחולין לא צריך כוונה, ובשו"ע יו"ד (קכטו) נתבאר דין טבילה ע"י גוי.

השאלה: מצא כלי במקווה לטבילת כלים, האם רשאי לקחתו, והאם צריך לטבילו שוב?

ג. דף כ. אכילת מצה שאפה בעצמו או שאפו עבורו.

נתבאר בגמ' חזקה אין אדם משמר מה שביד חברו, כמו מה שמשמר ביד עצמו.

השאלה: יש לאדם אפשרות לאכול מצה שאפה בעצמו, או שאחרים יר"ש אפו עבורו, מה יעדיף?

ד. דף כא. טבילה בערב יום כיפור עם בגד ים.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (תרו) דין טבילה בערב יום כיפור ובחזו"ע (רמז) הזהיר על חציצה.

השיעור בדר היומי נמסר ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא, רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

לעילוי נשמת

לע"נ האשה הכשרה

המדוכאת ביסורים

פורטונה בת עליה ע"ה

הנוצח ע"י משפחת בן אדיבה הי"ו

אלו שנדבו להחזקת הגליון

ה"ה מאיר כהן, ה"ה אסף מזרחי, ה"ה מוריס כהן

ה"ה פרידי ששון. משפחת הדס.

צדקתם עומדת לעד!

להשתתפות בהחזקת הגליון פנה למערכת

050-419-01-85

פתגמי מוסר

ג' פי אס: אם רוצים לכון את המכשיר הזה, קודם כל צריך להגדיר יעד, ואז ללכת לפי ההדרכה, וגם אם לא הקשבת בקולו, הוא מחשב לך מסלול חדש, כך הדרך לתשובה, אל יאוש!

כיצרות: לאנשים אין סבלנות, הם מוכנים להסתובב, ולהסתובב, העיקר לא להמתין ברמזור בסבלנות.

מזג: בשטיבלאך יש מזג המופעל ע"י נתינת כסף לתוכו, 5 ש"ח לחצי שעה, וכשמתקרב סיום הזמן, הוא מתחיל לצפצף ומתרה על הצג: נא להכניס כסף! וככל שמתקרב הסיום, הצפצוף גובר, כך במשך השנה אנו ניזונים מהשפע של הימים הנוראים, ובראש השנה, מתרע השופר בצפצוף, נא להכניס מעשים טובים, קביעת עיתים לתורה, אם אתה רוצה שזה ימשיך לפעול. **שתיקה:** שתיקה יפה לחכמים, וקל וחומר לטיפשים! שתיקה היא טענה שקשה לענות עליה! שוטה אחד יכול להקשות, מה שאלך חכמים לא יצליחו לתרץ! שערי תירוצים לא ננעלו, כי אין שער כזה! רבים יודעים להתווכח, אך מעט לשוחח!

קנין: קח פנינים-מהים ('פניני'). זהב-מעפר. וחכמה ממי שלמדה! קל לתת מבלי לאהוב. אבל קשה לאהוב מבלי לתת! עדיף לאדם להיכשל ברגלו-מאשר להיכשל בלשונו! קמצן גרוע מגנב-כי גנב עינו צרה במה שאין לו. וקמצן עינו צרה, במה שיש לו ובמה שאין לו!

חיים: מעשה שהתרחש לפני 35 שנה, באשה צעירה חולת סרטן ל"ע, שהגיעה למצב אנוש, קריסת מערכות, אבל עיניה היו פקוחות, אחותה נכנסה לחדרה, לסעדה, ואז רמזה לה החולה בידה, לצאת מהחדר ולסגור אותו, היא יצאה, והחולה בשארית כוחותיה האחרונים, הרימה את עיניה לשמים ואמרה: רבש"ע! מה יתן לך ומה יוסיף לך, עוד מצבה בהר המנוחות, שיחרט עליה, פה נטמנה אשה צעירה אם לשלושה ילדים, אני מוכנה לעשות איתך עסק, אם אקום מחוליי אני מקדישה את עצמי לבשל לבני הישיבות חינם! התעלפה, ושקעה בשינה, לאחר שמונה שעות התעוררה, וביקשה לשתות מים, אחותה לא האמינה למשמע אוזניה, זאת ששותה רק דרך עירוי, מבקשת מים?! לאחר שעה בקשה לאכול פרוסת לחם, וכך במשך שבועיים הורידו לה את המכשירים בהדרגה, הצוות שהיה המום בקשו ממנה לבא לעשות צילום, אך היא סרבה ואמרה: עשיתי עסק עם ריבונו של עולם, אין לי סיבה להצטלם, וברחה מביה"ח. היא הגיעה לישיבה בשכונת בית-וגן ב-ים והציעה את עצמה בתור טבחית בחינם, בתנאי שבכני הזמנים יתנו לה את המטבח לבשל ליתומים ואלמנות, ועד היום הזה, היא עומדת במטבח, ואיש לא מאמין.

איפון: בחודש תמוז. קבוצת נערות מתחזקות, רווקות, ארגנו שבת ברובע היהודי, ובקשו מהרב סעיד שליט"א שישיבות עימם, הרב אישר את בואו, ביום ה' נכנס לרבי דוד מנהריה, ושאל אותו מה לומר לנערות לחזקם? ענה לו הרב: תאמר להם שיעזבו את המכשירים הלא כשרים! הרב לקח את הדברים, אולם בכל שלב בסעודות השבת לא מצא פנאי לדבר עימם על כך, במוצ"ש לאחר ההבדלה, אמר להן: יש לי הפתעה בשבילכן! ואמר את דברו, שקט השתת, ואז קמה הבת הראשונה, ואחריה עוד 34 בנות, רק אחת לא הביאה, הרב נכנס לרכבו והחל לנסוע, ואז דפיקה על החלון, הבת האחרונה הביאה. הרב נסע לר' דוד שהתרגש מהסיפור, ובירכם שיתארוסו כולן עד ט"ו באב. ואכן 35 בנות התארוסו עד י' באב, והאחרונה התארוסה בט"ו באב.

השאלה: גנבים גויים פרצו לכית שהיה בו בשר מופשר על השיש, מה דין הבשר?
י. דף כז. ברכת המזון כשהוא חגור בנשק.
נתבאר בגמ' ובשולחן ערוך או"ח (קפ) איסור הנפת ברזל על המזבח, וסכין על השולחן שהוא כדוגמת המזבח.
השאלה: האם מותר לברך ברכת המזון כשהוא חגור בנשק?

מסכת יבמות

א. דף ב. חולה סופני שיש לו אח אתאיסט.
נתבאר במסכת דין יבום וחליצה, ומי הפוטר במצב זה.
השאלה: חולה סופני שיש לו אח אתאיסט, האם יגרש את אשתו שלא תיפול ליבום?
יב. דף ג. חפץ לישא אשה על אשתו החולה.
נתבאר בגמ' דין צרת נשים הפטורות מיבום.
השאלה: אדם שאשתו חולה 'צמח' וחפץ לישא אשה אחרת, אלא שנשבע בכתובה, מה יעשה?
יג. דף ד. בדיקת שעטנז בשמלה שאינה צנועה.
נתבאר בגמ' איסור שעטנז, וברמ"א יו"ד (שא, ו') התיר למוכר ללבוש.
השאלה: הביאו לבדוק שעטנז שמלה פרוצה, האם ישיב לבעלים או שמותר לו להזיק הבגד?
יד. דף ה. ש"ץ המקרח את כל ראשו.
נתבאר בגמ' דין הקפת הראש לגברים.
השאלה: חזן העושה קרחת על כל הראש כולל הפאות, האם מותר להתפלל עמו?
טו. דף ו. אב הנותן כסף לבנו בתנאי שלא יפריש לצדקה.
נתבאר בגמ' שאין לשמוע לאב שאומר לבנו לעבור איסור.
השאלה: אב הנותן כסף לבנו בתנאי שלא יפריש מעשר או צדקה, האם חייב לשמוע לו?
טז. דף ז. חייל כהן שהרג את חברו בתאונה.
נתבאר בתוס' (ד"ה שנאמר) כהן שהרג את הנפש לא ישא כפיו.
השאלה: כהן שהרג בתאונה אימונים את חברו, האם רשאי לישא כפיו?
יז. דף ח. בשר הנותן מר"ח אב או שבת חזון.
נתבאר בגמ' הסבא הואיל ואישתרי אישתרי.
השאלה: האם יש מקום להתיר בשר הנשאר מר"ח יותר מבשר הנשאר משבת חזון, כיון 'דאישתרי'?
יח. דף ט. להגיב לתלמיד על שאלה מגוחכת 'חסר לך בורג'.
נתבאר בגמ' שרבי אמר ללוי, חסר לך מוח בקדקודך.
השאלה: רב השומע שאלה טיפשית מתלמיד, האם רשאי לומר 'חסר לך בורג'?
יט. דף י. אחד האחים הודיע שמתנגד לחליצה.

השאלה: גנבים גויים פרצו לכית שהיה בו בשר מופשר על השיש, מה דין הבשר?
י. דף כז. ברכת המזון כשהוא חגור בנשק.
נתבאר בגמ' ובשולחן ערוך או"ח (קפ) איסור הנפת ברזל על המזבח, וסכין על השולחן שהוא כדוגמת המזבח.
השאלה: האם מותר לברך ברכת המזון כשהוא חגור בנשק?
א. דף ב. חולה סופני שיש לו אח אתאיסט.
נתבאר במסכת דין יבום וחליצה, ומי הפוטר במצב זה.
השאלה: חולה סופני שיש לו אח אתאיסט, האם יגרש את אשתו שלא תיפול ליבום?
יב. דף ג. חפץ לישא אשה על אשתו החולה.
נתבאר בגמ' דין צרת נשים הפטורות מיבום.
השאלה: אדם שאשתו חולה 'צמח' וחפץ לישא אשה אחרת, אלא שנשבע בכתובה, מה יעשה?
יג. דף ד. בדיקת שעטנז בשמלה שאינה צנועה.
נתבאר בגמ' איסור שעטנז, וברמ"א יו"ד (שא, ו') התיר למוכר ללבוש.
השאלה: הביאו לבדוק שעטנז שמלה פרוצה, האם ישיב לבעלים או שמותר לו להזיק הבגד?
יד. דף ה. ש"ץ המקרח את כל ראשו.
נתבאר בגמ' דין הקפת הראש לגברים.
השאלה: חזן העושה קרחת על כל הראש כולל הפאות, האם מותר להתפלל עמו?
טו. דף ו. אב הנותן כסף לבנו בתנאי שלא יפריש לצדקה.
נתבאר בגמ' שאין לשמוע לאב שאומר לבנו לעבור איסור.
השאלה: אב הנותן כסף לבנו בתנאי שלא יפריש מעשר או צדקה, האם חייב לשמוע לו?
טז. דף ז. חייל כהן שהרג את חברו בתאונה.
נתבאר בתוס' (ד"ה שנאמר) כהן שהרג את הנפש לא ישא כפיו.
השאלה: כהן שהרג בתאונה אימונים את חברו, האם רשאי לישא כפיו?
יז. דף ח. בשר הנותן מר"ח אב או שבת חזון.
נתבאר בגמ' הסבא הואיל ואישתרי אישתרי.
השאלה: האם יש מקום להתיר בשר הנשאר מר"ח יותר מבשר הנשאר משבת חזון, כיון 'דאישתרי'?
יח. דף ט. להגיב לתלמיד על שאלה מגוחכת 'חסר לך בורג'.
נתבאר בגמ' שרבי אמר ללוי, חסר לך מוח בקדקודך.
השאלה: רב השומע שאלה טיפשית מתלמיד, האם רשאי לומר 'חסר לך בורג'?
יט. דף י. אחד האחים הודיע שמתנגד לחליצה.

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 100

אדם שהתגרש פעמיים, שכר מחסן שנהפך לדירה, ובשלב מסוים הפסיק לשלם שכירות, ביום בהיר ברח לחו"ל, בעל הדירה המתין לשובו, ומשלא שב פרסם אותה להשכרה, הגיעו זוג וחפצו בדירה. ואמר להם בעה"ב שאת החפצים או שיזרקו או שיקחו לעצמם. הם פינו את המזרון, ולפתע נשרו עשרות תכשיטי זהב מהמזרון.

א. למי שייכים התכשיטים לדיירים? למשכיר או לשוכר הראשון?
ב. האם מותר למשכיר להפקיר את נכסי השוכר, מחמת אי תשלום?
תשובת הרבנים: התכשיטים שייכים לבעל המזרון, ורשאי הלה לתפוס כנגד דמי השכירות.

נימוקים: עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (רסחג) מציאה שנמצאה בדירה שכורה, יכריז בין השוכרים ומי שיתן סימן יקבל, ואם המזרון של המשכיר, זה שייך למשכיר, ואם קנה זאת מיד שניה ה"ז של המוצא, דאין חצר קונה מציאה. ולגבי להפקיר את נכסי השוכר נתבאר בחו"מ (שיט"א) אם נכנס שלא ברשות יכול להוציא נכסיו, אבל כאן שנכנס ברשות, יכול לתפוס את הנכסים בתורת תשלום על דמי השכירות.

שאלות משולחן המערכת: (ציבור הקוראים מוזמן לשלוח שאלות אקטואליות)

- א. אשה העובדת בבית אבות עם קשישות, וקבלה הוראה מהנהלה: לא לקחת מתנות מהמטופלות, בתה של אחת מהמטופלות הביאה לה מתנה, האם מותר לה לקחתה?
- ב. ברית הנערכת בהעדר האב שנסע לאומן, והסבא מברך את הברכות במקומו, האם רשאי?
- ג. שישית סודה, ואחד הבקבוקים היה ריק, הוא התלונן, והפקידה אמרה לו תתלונן לחברה ותקבל פיצוי גדול, חברו ראה שאינו רוצה להתלונן, לקח את הבקבוק והתלונן, כעת בא בעל הבקבוק ודורש את הפיצוי, למי מגיע?
- ד. עובד במסגרת כח אדם בביה"ח, וא' העובדים דאגו לו בלי רשות לארוחת צהריים, וכשבא לעשות תשובה אמר לו הגזבר: תשלח את הכסף בדואר לביתי ואני אשלח לך קבלה, האם רשאי לעשות כן?
ה. קופות שלא באים לקחתם זמן רב, האם מותר לשנות יעדון?
ו. מה מברכים על בצק רגיל, שמרחו עליו שוקלד ואפו אותו?
- ז. קנה ספר 555 ₪ והתחרט, ובא להחזיר, המוכרת היתה מבוגרת, והחזירה רק 50 ₪, ומחמת אי נעימות מחל על הכסף, האם יש חשש ריבית?
- ח. שכרו דירה לראש השנה, ובעלת הדירה הביאה כסא שנשאל מבית הכנסת לדירה, אדם שמן ישב על הכסא ונשבר, מי חייב בתשלומיו?
- ט. קנתה כת"א בד', וביקשה 1.20 ונתנו לה בטעות 2.20, וגילתה זאת רק כששבה לירושלים, מה תעשה עם הבד הנותר?
- י. נשכר לומר קדיש כל יום, ושכח יום אחד, האם יכול להשלים באמירת פעמיים ביום אחר?
יא. האם ניתן להשתמש עם מעשר כספים, לפדיון נפש?
יב. האם יש מניעה לעשות מדיטציה?
- יג. אשה שדעתה אינה צלולה, ובנה מנצל זאת ולוקח את כספה, למטרות נלוזות, האם מותר לעזרתה שלה לחסוך את כספה בחשבונה, לצורך ימי הזקנה, של אותה אשה?
- יד. האם מותר לשלוח 'דבר תורה' לעיתון, הנזרק בחוצות, ומופיע כיתוב קטן, העמוד טעון גניזה?

תשובה כהלכה

ש. האם מותר להזמין חילונים לאירוע, בידיעה שלא יטלו ידיים ויברכו המוציא?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א אעפ"י שפסק השו"ע או"ח (קסטב) אין ליתן אוכל למי שלא מברך, וכ"פ הרמ"א (קסגב) שאסור להאכיל למי שידוע שלא יטול ידיים, משום "לפני עיור", מכל מקום כ' האחרונים, מנחת שלמה (א, לה) ותשו' והנהגות (א, תפג) שאם יש חשש שהחילוני יפגע מזה, עדיף שיאכל בלי ברכה מאשר ישנא את הדת, ומכל מקום יש להכריז ברמקול, נטילת ידיים! ברהמ"ז! וכו' וע"ז נא' "צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם".

שאלות ותשובות מגיליון מס' 100

שנינו "הנודר אם יבואו בשלום, והטעם שמילת "בשלום" מסמלת שהגיע למעלת השלימות.

התגרש והשתדך עם אחרת והראשונה התפיסה ורוצה לחזור, האם מותר לו לקיים מצוה זו למרות שמשודכתו תיפגע?

השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א יש לעיין בנושא זה והיא שאלה קשה, האם להחזיר גרושתו, או לחשוש לחרם הקדמונים שלא לעזוב משודכתו, ונראה שיש להעדיף להחזיר גרושתו, ובפרט אם יש להם ילדים, ומקיים כזה ומבשרך על תתעלם, וראיה עפ"י מה שכל בשו"ת אבני שיש (א, מב) אם גירש אשה ונשא אחרת, ונשבע שלא ישא אשה נוספת עליה, ורוצה הראשונה לחזור, הדבר פשוט שרשאי להחזירה, דבדאי שנשבע לא היתה כוונתו על כך, שתסכים הראשונה לחזור, ולכך אף כאן יעדיף חזרת אשתו, ויבקש את סליחת משודכתו.

בחור צעיר שהתלבנו שערותיו ומתבייש, האם מותר לו לצבוע אותם?

שלא לניילן אינו רשאי.

רוכב אופניים נתקל בהולך רגל שאחז בידו אייפון, ונפל המכשיר ונשבר, האם חייב לשלם על נזקו?

השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א, שחייב לפי שהוא מזיק גמור כמבואר בשו"ע חו"מ (שעחט) אדם שרכב בסוסו ופגע בסוס שחברו רוכב בו חייב לשלם הנזק, ובניד"ד חייב מסך משומש. (א.ה) לדעת מרן הגר"ח"ק שליט"א יהא פטור מלשלם, כיון שהזיק דבר שאסור להשתמש עמו).

הכינו מודעה גדולה לרב שהגיע לעיר ונכתב בה "ברוך בואך בשלום" האם רשאים לתלותה?

השיבנו הגה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א, עפ"י מה שכל בספרו "גם אני אודך" שאין קפידא בזה, ורק על הלשון לך לשלום שנינו בברכות (סד) יש להקפיד, אבל בא בשלום, אין קפידא, שהרי יעקב אמר "ושבתי בשלום" וכן בקבלת שבת שרים "בואי בשלום", ובמס' נזיר (יט)

האם מותר לבחור שגבות עיניו מחוברות לסדרם?

השיבנו הגה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א, יש מקום להקל, עפ"י משמעות השו"ע יו"ד (קפכ) שער השחי וכו' אסור, ואת גבות העיניים לא הזכיר, ובש"ך (א) ביאר הטעם משום "לא ילבש", ובנידון דידן שאינו עושה להתייפות, אלא שחפץ לא להיות שונה מאחרים, ושנינו בבכורות (מג) כהן שיש לו גבינים, הוי מום, וכ"כ בשו"ת מנ"י (ו, פא) ובנשמת אברהם (יו"ד עמ' קו) אומנם דעת צפנת פענח (ביאת מקדש ח, ד) להחמיר בזה, ולכך אם יכול יעשה ע"י עכו"ם.

האם רשאי מוכר ספר עזר ללימוד אותיות, להתנות שאין רשות לניילן את הספר, בכדי שיתבלה ויקנו שוב?

השיבנו הגה"ג שלמה שעניו שליט"א, יש לו רשות להתנות, שהרי מוכר רשאי לשייר במכר, שאין רשות לקונה לניילן, וזהו בתנאי שאינו מוכר אם ישימו ניילון, אולם להתנות בסתם

השיבנו הרה"ג מאיר סנדר שליט"א בשם מו"ר הגר"ע אויערבך שליט"א עפ"י מה שכ' בשו"ת שואל ומשיב (ארי) שיש להתיר, וכל איסור צביעת שערות לבנות, היינו מחמת זקנה, אולם בנתלכנו מחמת פחד וכיו"ב כיון שאין כוונתו להידמות לאשה יש להתיר, ועיין בס' אבני זיכרון (גלט), וכ"כ מנחת שלמה (ב,פז), ובשו"ת מנ"י (ב,פז), אומנם המהרש"ם (ב,רמג) אסר לצבוע אף ע"י עכו"ם, וטעמו שאין איסור לא ילבש לצבוע השיער אלא לילך עם שער צבוע.

האם מותר להלביש לקטנים ציצית, שהגויים בסין קושרים אותה?

השיבנו הרה"ג אברהם חיים הרש שליט"א יש להחמיר עפ"י מה שפסק שו"ע או"ח (יד,א) ציצית שקשרה הגוי אפי' ישראל עומד על גביו, פסול, ובשו"ע או"ח (תרנח) קטן הידע לנענע לולב כדינו, אביו חייב לקנות לו לולב, וכ' בה"ל (ד"ה כדי) שיש לקנות ד' מינים כשירים כמו בגדול, ואם כן גם לגבי ציצית, צריך ליתן לו ציצית שכשירה בגדול.

האם יש להימנע מלומר לילד: אם לא תאכל יבא הדוב ויטרוף אותך?

השיבנו הרה"ג ירון אשכנזי שליט"א יש לימנע עפ"י מה שכ' שו"ע הרב חו"מ הל' שמירת הגוף והנפש (יב) אין לאב ואם לעשות מורא לתינוק בדבר טמא, כגון לומר: חתול או כלב יקחוך, כיון שיש מזיקים ששמותם כשמות החיות הטמאות, ויוכלו להזיק לתינוק ח"ו.

רב שהגיע לתורם עשיר שהוצרך לצאת מהחדר ועל השולחן היתה ערימת דולרים, האם ישאיר את הרב עם הכסף לבדו?

השיבנו הרה"ג יוסף שלמה עבאדי שליט"א עפ"י מה שכ' שו"ת דברי מלכיאל (ד,קלו) שאין איסור יחוד עם כסף, ולא גזרו על זה כלל, ומה ששנינו במס' ב"ב (קסה) רובן בגזל, פירש"י היינו הוראת היתר במשא ומתן לעכב ריוח ממון חברו וכיו"ב אומנם מאידך שנינו בשקלים, התורם לא יכנס עם כפלים במכנסיו מחשש שיקח כסף, ובשם הגר"י סלנט נאמר: שיש איסור יחוד עם כסף כמו עם עריות, וכיותר בימנו שאנשי אמנוה אכדו.

האם מניעת התשלום שהתחייב אחד

הצדדים, מהוה סיבה לכיטול השידוך?

השיבנו הרה"ג מרדכי גוטליב שליט"א עפ"י המבואר ברמ"א אהע"ז (ב,א) מי שפסקו לו ממון, וחזרו בהם, לא יעגן כלתו משום כך, אומנם בשו"ת מהרש"ם (ברסו) כ' אם המתחייב עז פנים ורמאי, ומתחילה לא כיון לשלם, זו עילה לכיטול השידוך, ובכל מקרה יש לדון לגופו, שהרי ברוב המקרים רוצים לשחם, אלא שאין מספיק בידם, וכמו ששנינו בב"מ (לד) דחי קמדחי ליה. ומעשה בבחור שהתחייב לו דירת שלושה חדרים, אלא שאב הכלה הסתבך כספית, חברי החתן יעצו לו לעזוב, הוא שאל את א' מגדולי הדור, וענה לו שלא יעשה כן, ואכן לאחר כמה שנים התאווש חמיו, ונתן לו דירת חמש חדרים.

אבל שכל חייו נועל נעלי קרוקס, האם רשאי להמשיך ללבוש בימי אבלותו נעלי קרוקס?

השיבנו הרה"ג משה כהניאן שליט"א עפ"י השו"ע או"ח (תריד,ב) משמע שאסרו ביה"כ נעלי עור וכל מה שלא מעור לא אסרו, אומנם מל' הרמב"ם יוה"כ (גז), משמע שאסרו כל מנעל שאינו מרגיש את קושי הרץ, וכ"כ המ"ב (ה) להחמיר, ובחזו"ע (עמ' שטז) כ' המחמיר תע"ב. אומנם באבל יש מקום להקל, כיון דקיי"ל הלכה כדברי המיקל באבל.

אדם החושש מסכנת היפוך רצועת התפילין, האם מועיל לצבוע אותה מב' צדדים?

השיבנו הרה"ג ישראל בן יעקב שליט"א עפ"י המבואר במ"ב (לג,ב) יש לצבוע את צד השער שהוא צד החלק, אומנם בה"ל כ' בשם הפמ"ג שרשאי לצבוע איזה צד שירצה, ובכה"ח (כז,גא) כ' בשם סידור בית עובד, שגם ברצועה הצבועה מב' צדדים יש להקפיד שלא תתהפך.

היכן ישב החתן בשולחן עגול? והאם ימנעו מלשים שולחן עגול לחתן?

השיבנו הרה"ג אליהו בר שלום שליט"א אף שנתבאר שחתן מיסב בראש, אין הכוונה בראש השולחן, שהרי בשולחן מרובע אם ישב בראש הכוונה בצד השולחן, אלא הכוונה שיהא ניכר שיושבים מסביב, וגם בשולחן עגול אפשר לעשות כן.

תושבי הדרום קבלו כמות כרטיסים כניסה חנים לפראק המים, האם מותר לקנות מהם?

השיבנו הרה"ג אברהם בן חיים שליט"א יש להתיר, עפ"י מה שנתבאר באהע"ז (כח,ז), שאורח יכול לקדש אשה במנה שנתנו לו, אומנם באו"ח (קע,יט) החמיר השו"ע שאין אורח רשאי לתת מנתו לבנו של בעה"ב אלא ברשותו, אומנם בנידון דידן, הרשויות נותנות את הכרטיסים לתושבי הדרום במתנה גמורה, שיעשו עם זה מצה שירצו, ולפיכך אפשר לקנות מהם.

אדם שלא קנה לאשתו תכשיט בשבועות, האם יש לו תשלומין כל שבעה?

השיבנו הרה"ג יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א עפ"י המבואר בכת"ס (ז,כח) שכלפי שמחת אשתו אין השלמה לשבועות, אומנם מה שחייב לקנות לה בגד לחג כמבואר בפסחים (קט), זוהי התחייבות שנשאת גם אמן רב לאחר החג.

האם יש מניעה להיכנס לבריכה ביתית צוננת בשבת, בלא לשחות בה?

השיבנו הרה"ג שלמה שעיו שליט"א לדעת השו"ע (שלט) אין איסור להיכנס לבריכה צוננת בשבת כיון שיש לה שפה, אומנם המ"ב כ' שנהגו לאסור, ויל"ע אם הספרדים גם נהגו כך, ומכל מקום יזהר מאיסור סחיטת בגד, ויכנס עם בגד ים מניילון.

אברך שהתחייב שאם יושע יביא ברכות לכולל, האם רשאי לקנות מכסף מעשר?

השיבנו הרה"ג ציון בן אדיבה שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע יו"ד (רמט,א) ובט"ז (שם) אם התנה לפני שהתחייב שיביא מכספי מעשר רשאי לקנות מכסף מעשר, אולם אם לאחר שהתחייב רוצה לקנות, רשאי לעשות כן.

חתן בתוך ימי המשתה שמשותף בסעודת ברית, האם יאמרו שהשמחה במעונו?

השיבנו הרה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י המבואר במאירי סוכה (כה) כל שהסעודה נעשתה לכבוד התינוק וגם שבע ברכות של החתן יכולים לכרך שהשמחה במעונו אף שיש צער לתינוק ובלא"ה לא יברכו. והגה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א הוסיף ששמע את אחד הפוסקים שהציע להיחלק לשתי קבוצות באחת יאמרו "שהשמחה במעונו" ובשניה את הנוסח הנאמר בברית.

 כל הזכויות שמורות בכל שאלה בהלכה יש לפנות למורה הוראה	תשובות ניתן לשלוח לפקס 02-5817174 / בדואר: רחוב פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים	הזוכה בהגרלה ע"ס 100 ₪ הרב חיים מאיר הובנישטיין שליט"א	גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד יאיר בן מיכל בתושח"י אמן	יקו המשיב' מענה לשאלות פשוט בדף היומי 22:00 עד 23:00 1800-350-349	לתרומות והנצחות הערות והארות 050-419-0185 בנק דיסקונט סניף 64 חשבון 904406
--	--	---	--	--	--

נשגר קמיה מרנן ורובנן, ברכת ישר כח, לכל הנושאים ונותנים עמנו, הגאונים הגדולים שליט"א

הרב יצחק זילברשטיין. הרב שמואל פנחס. הרב דוד אסולין. הרב אשר חנניה. הרב אברהם בן חיים. הרב שלמה שעיו. הרב שריאל רוזנברג. הרב ציון בן אדיבה. הרב מנשה שוע. הרב אברהם חיים הרש. הרב משה כהניאן. הרב אליהו בר שלום. הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. הרב ירון אשכנזי.